

Od švarnět vše k chuti bývá,
od špinky vše omrzívá.

...

50 Což se škodného nahodí,
volí neb nechcíc přihodí,
nic toho při sobě netaj,

jakž v pravdě jest, tak znáti daj.

Kteráž škody zatajuje,

tať nepravost v srdci kryje,

55 dává se v podezřelosti,

nechovajíc se v sprostnosti.

Kteráž pak s lži se obchodí,

tať duši i cti své škodí.

...

Chceš-li dobré slovo míti,

60 hled' tváři své neličíti,

ani barvami krásiti.

V jaké tě chtěl míti barvě

Bůh aneb v jaké postavě,

v té jest tebe na svět stvořil,

65 nechcet, by se kdo potvořil

anebo po něm formoval,

dílo jeho opravoval.

Líc se studem, šlechtemostmi,

mravy a svatými ctnostmi,

70 toť líčidlo Bohu libé,

diablovo hršné, nelibé.

V oděvě měj se prostředně,

ne potupně, ne nádherně.

Na křítaly zbytečné nedbej,

75 aniž nových krojů hledej,

zvláště pak šatů oplzlých,

nad poctivost vykrojjených,

s řezáním neb premováním,

rozličným potvořováním

80 hled' na sebe nejednatí,

světu se v tom nerovnatí.

Budť milá ve všem prostřednost,

v níž chválá záleží i ctnost.

Aniž třevice nízkých mívej,
těla svého neodkrývej. 85

Chodu nehled' formovati,

ani co k oku dělají,

abys se komu líbila,

krom Bohu, jemuž's slíbila

služebnici jeho býti,

k jeho vůli se říditi,

v jehož se obraz vždy formuj,

jiným se líbiti varuj,

leč budeš-li z vůle jeho

míti manželá rádného. 95

45. Z KONEČNÉHO MRAVŮ CTNOSTNÝCH

*

Matouš Konečný († 1622) biskup Jednoty bratrské, rodem Slovák, učil se ve Strážnici a kněžem byl zvolen na synodě v Třebíči r. 1596. Po zvolení biskupem usadil se v Mladé Boleslavi, kázával též v kapli Betlemské. Po Bílé hoře se uchýlil do Brandýsa nad Orlicí na panskví Karla Staršího z Žerotína, kde zemřel r. 1622. Křesťanskou výchovou v duchu bratrském je podložen hlavně jeho spis *Kazatel domovní* z r. 1618, jakýsi druh postily, určený bratrským hospodářům na každý den. K ní je připojena bratrská mravouka *Mravy ctnostné, mládeži potřebné*. S celkem nepatrnými obměnami je to zkrácené, dvoudílné vydání bratrských „Mravů“ snad starších, jež existují jen v jediném exempláři Univ. knihovny 54 F 1130, trojdílném, avšak bez titulu listu a jakýchkoli bližších údajů. Návod k dobremu chování, zde podaný, závisí v lečtěms na skladbě Strejcové a jeho vzorech a byl pojat ve dvou dílech též do Kleychovy Korunky v úpravě pro dívky. Mravy vydané M. Konečným, jsou průpovídky, v nichž se z důvodů mnemotechnických rýmuje poslední slovo každé věty. Mládež bratrská se, jak vídno, učila dobřím mravům příjemným a nenásilným způsobem.

A. C.

Varuj se tovaryšů zlých, / aby škodně a hršně nebyl nakažen od nich.

Karet, kostek i jiných zlých her pilně se vystříhej / a před nimi jako před hadem utkej.

Kdes nepoložil, nebeř, Pán Bůh přikázal, / k tomu tebe i všecky pod zatracením zavázal.

Kdo věruje, dušuje aneb bohďáká, / tent' Pána Boha i rodiče k hněvu ponouká.